

รายวิชา กลุ่มบูรณาการ
(แกนหลักสังคมศึกษาฯ)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

ผู้สอน ครูจตุรรัตน์ ดิษฐวงศ์

เรื่อง...เครื่องมือบอกตำแหน่ง ๑

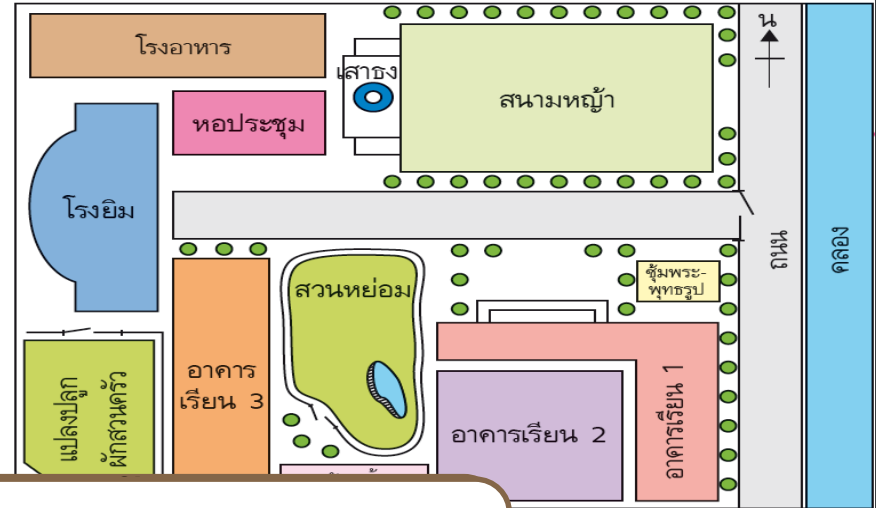
จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. ระบุตำแหน่งที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ ในห้องเรียน
โรงเรียน ชุมชน จากแผนผัง แผนที่ ลูกโลก ภาพถ่ายได้
๒. ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการหาข้อมูลได้
๓. เขียนแผนผัง/แผนที่โรงเรียนหรือชุมชนได้

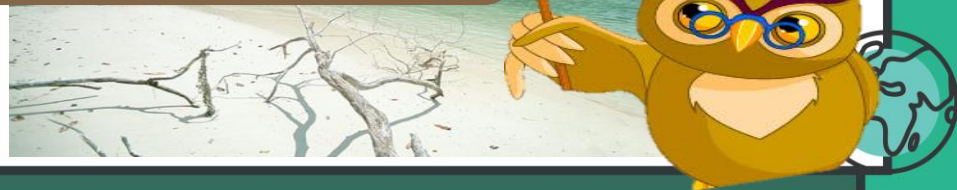

ลองคิด ลองตอบ

เครื่องมือเหล่านี้บอกข้อมูลอะไรได้บ้าง

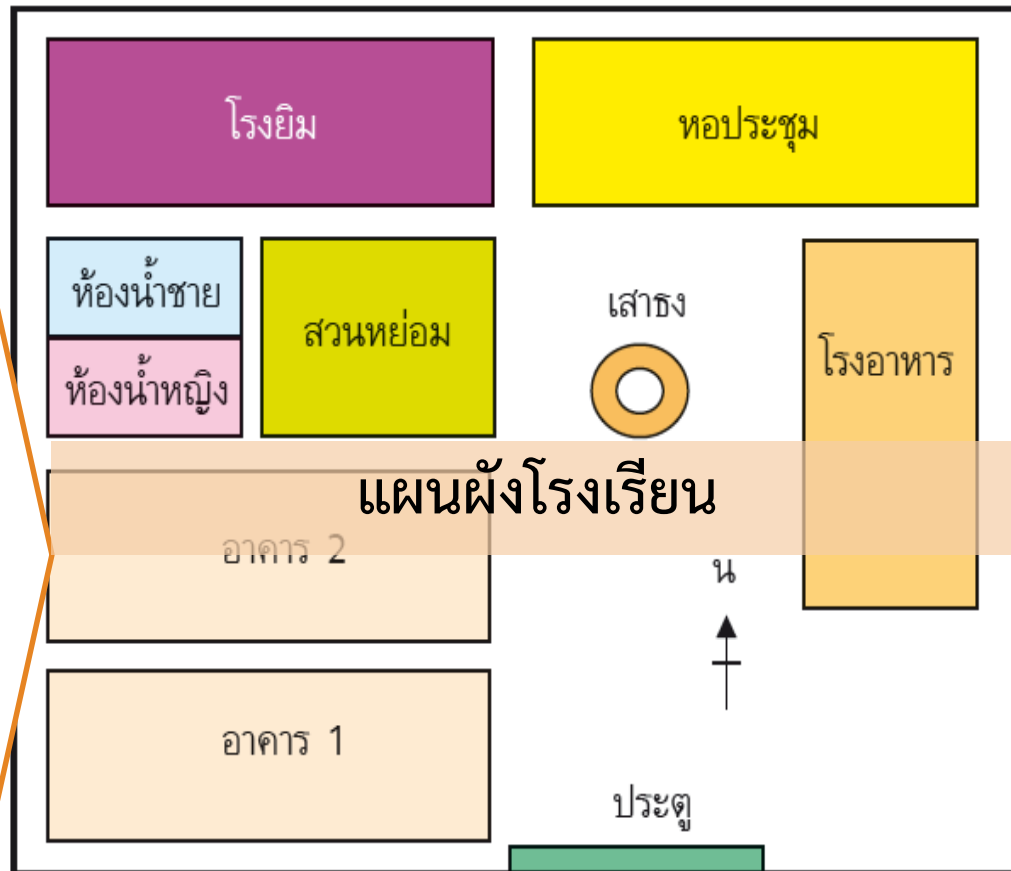
(ขอขอบคุณ : <https://pantip.com/topic/32764415>)

๑. แผนผัง

เป็นการย่อส่วนพื้นที่ขนาดเล็ก

เช่น บ้าน โรงเรียน

ลงบนแผ่นกระดาษ โดยใช้
สัญลักษณ์ต่าง ๆ ช่วยให้
เข้าใจและทราบตำแหน่งได้
ง่ายยิ่งขึ้น

วงกลมเลือกสถานที่ที่เหมาะสมแก่การแสดงด้วยแผนผัง

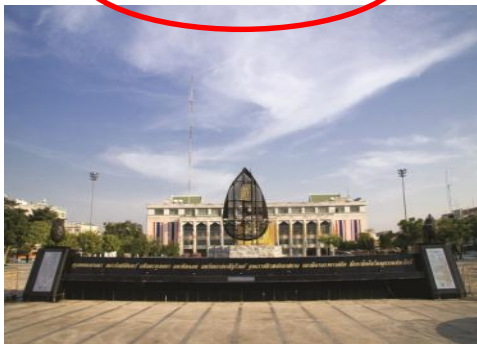
ห้องนอน

ประเทศ

โรงแรม

จังหวัด

โลก

ร้านค้า/ตลาด

การเขียนแผนผังอย่างง่าย

การเขียนแผนผังอย่างง่ายมีขั้นตอนดังนี้

- ๑ สำรวจสถานที่ต่าง ๆ ว่ามีสถานที่อะไรบ้าง
- ๒ กำหนดตำแหน่งและวาดภาพสถานที่ต่าง ๆ ลงในกระดาษ
- ๓ เขียนรายละเอียด เช่น ทิศ ชื่อสถานที่ ความหมายของสัญลักษณ์

แผนที่ที่ได้จะทำให้เรารู้ตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่ต่าง ๆ ในพื้นที่นั้นได้อย่างถูกต้อง
เช่น

ตัวอย่างแผนผังโรงเรียน

อาคาร ๑

อยู่ทางด้านซ้ายมือ
ของอาคาร ๑

อยู่ทางทิศใต้ของเสาธง
และหอประชุม และอยู่ด้านขวามือ
ของอาคาร ๑

ที่ว่าการอำเภอ

เนินเขา

ถ้าจะเดินจากบ้านไป
โรงเรียนต้องเดินทางไปทาง
ทิศใต้ขึ้นสะพานข้ามคลอง
ผ่านสถานีตำรวจ สถานี
อนามัย ตลาด
ผ่านสี่แยกก็จะถึงโรงเรียน
ที่ว่าการอำเภอ
และคลอง

ตัวอย่างแผนผังชุมชน

ชุมชนนี้เป็นที่ราบ มีคลองไหลผ่าน
บ้านตั้งอยู่ใกล้คลอง และมีเนินเขาอยู่

ทางทิศเหนือ

อยู่ทางทิศเหนือของสถานีตำรวจและ
อยู่ทางด้านขวามือของสถานีอนามัย

อยู่ทางทิศตะวันออกของวัด
มีที่หยุดรถประจำทางอยู่ทางทิศใต้
ของโรงเรียน

บ้านพักอาศัย

๒. แผนที่

แผนที่ เป็นการย่อส่วนพื้นที่ขนาดใหญ่ เช่น หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ เพื่อแสดง
ลักษณะต่าง ๆ บนพื้นผิวโลก โดยการย่อส่วนลงในแผ่นวัสดุแบนราบ แผนที่แบ่ง
ออกเป็น ๒ ประเภทใหญ่ ๆ คือ **แผนที่คืออะไร** แผนที่ภูมิประเทศ แผนที่เฉพาะเรื่อง

แผนที่ช่วยให้เรารู้จักที่ตั้ง ขนาด หรือรูปร่างของประเทศ จังหวัด อำเภอ แม่น้ำ
ภูเขา เราสามารถใช้แผนที่มาช่วยในการเดินทางไปใน
สถานที่ที่เราไม่เคยไปมาก่อนได้อย่างถูกต้อง

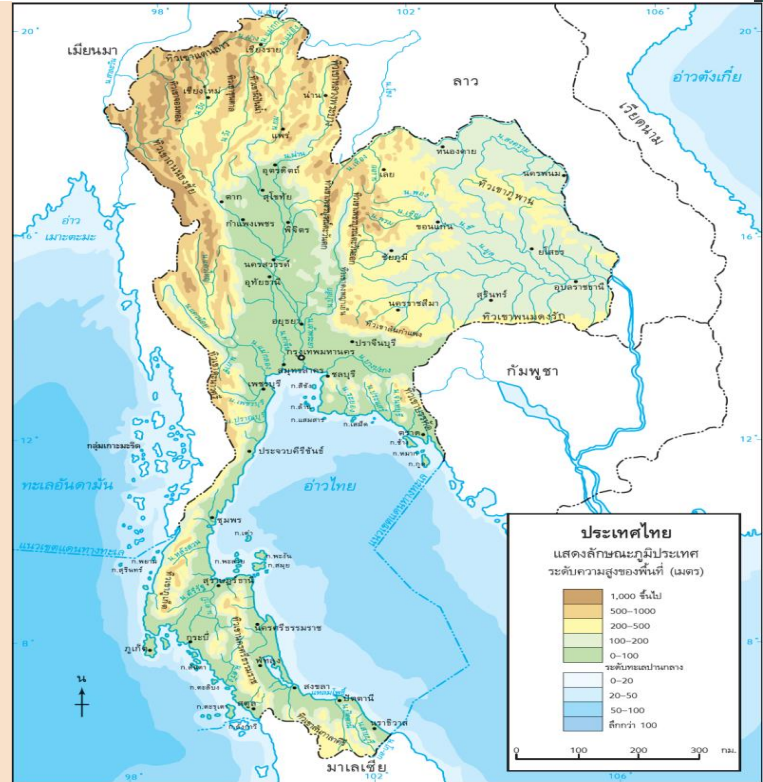

เรื่อนำรู้ : ประเภทของแผนที่

๑. แผนที่ภูมิประเทศ

เป็นแผนที่ที่แสดงลักษณะภูมิประเทศ
เช่น แม่น้ำ ภูเขา ที่ราบ ชายฝั่งทะเล
ใช้เป็นหลักในการทำแผนที่ชนิดอื่น

(ขอขอบคุณ : <https://pantip.com/topic/32764415>)

เรื่งนารู้ : ประเภทของแผนที่

2. แผนที่เฉพาะเรื่อง

เป็นแผนที่ที่ให้ข้อมูลเฉพาะบางเรื่อง
เช่น แผนที่รัฐกิจ แสดงข้อมูลเขต
ประเทศ จังหวัด อำเภอ แผนที่
ท้องเทียว แสดงข้อมูลสถานที่
ท้องเทียวและเส้นทางกาการเดินทาง

(ขอขอบคุณ : <https://pantip.com/topic/32764415>)

เขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่แสดงถึงความสำคัญของแผนที่

- ☐ ช่วยเลือกร้านอาหารที่อร่อยมากที่สุด
- ☒ ช่วยบอกเส้นทางไปยังสถานที่ที่ต่าง ๆ ไม่ให้หลงทาง
- ☒ ช่วยเลือกตำแหน่งที่ตั้งของโรงงาน เพื่อให้อยู่ใกล้แหล่งวัตถุดิบมากที่สุด
- ☐ ช่วยค้นหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต
- ☒ ช่วยบอกสภาพพื้นที่ของสถานที่ต่าง ๆ หรือพื้นที่ที่เราอยู่อาศัย
- ☐ ช่วยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

แผนที่
สำคัญ
อย่างไรนะ

๓. ภาพถ่าย

เป็นเครื่องมือที่แสดงข้อมูลสภาพพื้นที่ในบริเวณใดบริเวณหนึ่ง
ตามความเป็นจริง **ภาพถ่ายคืออะไร** ซึ่งให้ภาพที่เหมือนจริงด้วยกล้องถ่ายภาพ

มีทั้งภาพสีและภาพขาวดำ

การอ่านสภาพพื้นที่จากภาพถ่ายทำได้ง่าย ไม่ซับซ้อน เช่น

เมื่อเราดูภาพแม่น้ำสายหนึ่ง เราจะมองเห็นสภาพของแม่น้ำสายนั้นว่าเป็นอย่างไร
พื้นที่ริมแม่น้ำมีลักษณะอย่างไร มีสิ่งแวดล้อมใดอยู่โดยรอบแม่น้ำบ้าง

อย่าลืมนะว่าภาพถ่ายจะบอกทิศและระยะทางไม่ได้
เราจึงบอกไม่ได้ว่าแม่น้ำไหลไปทางทิศไหน ยาวเท่าไร

ตัวอย่างภาพถ่ายแสดงลักษณะพื้นที่

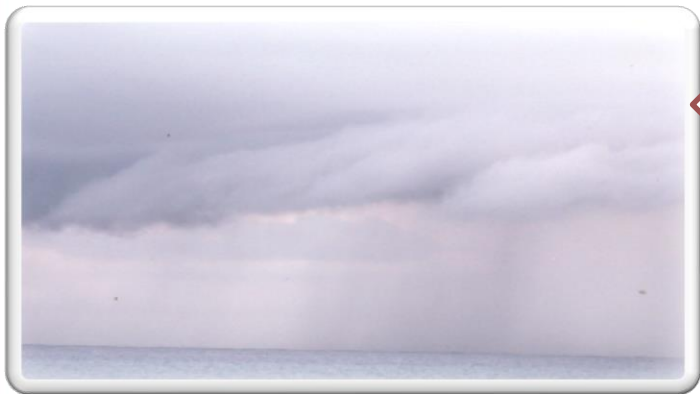
ภาพถ่ายบริเวณชายฝั่งทะเลเกาะกูด
จังหวัดตราด

ภาพถ่ายบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำ
เจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร

ตัวอย่างภาพถ่ายแสดงลักษณะพื้นที่

ภาพถ่ายแสดงสภาพอากาศขณะมีฝนตก

ภาพถ่ายแสดงสภาพอากาศที่มีหมอกปกคลุม
ในฤดูหนาว

ตัวอย่างภาพถ่ายแสดงทรัพยากรธรรมชาติ

ภาพถ่ายแสดงทรัพยากรป่าไม้

ภาพถ่ายแสดงทรัพยากรสัตว์ป่า

๔. ลูกโลก

หุ่นจำลองของโลก
สร้างด้วยวัสดุต่างๆเช่น
กระดาษ ยาง พลาสติก เพื่อ
ใช้ในการศึกษาภูมิศาสตร์

แบบแรก คือ ลูกโลกที่แสดง
ส่วนที่เป็นพื้นผิวโลก เช่น
แสดงส่วนที่เป็นพื้นน้ำ ได้แก่
ทะเลและมหาสมุทร แสดงส่วน
ที่เป็นพื้นดิน ได้แก่ เกาะ ทวีป
ประเทศ

แบบที่สอง คือ ลูกโลกที่
แสดงโครงสร้างภายใน
เปลือกโลก

เขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อมูลที่บอกได้จากภาพถ่ายที่กำหนดให้

ทรัพยากรป่าไม้

ทรัพยากรสัตว์ป่า

สภาพภูมิอากาศ

ที่อยู่อาศัย

ทรัพยากรสัตว์ป่า

อาชีพ

อาชีพ

ทรัพยากรป่าไม้

ภูมิประเทศ

ที่อยู่อาศัย

ภูมิประเทศ

ทรัพยากรน้ำ

เกม ภาพปริศนา

๑	๒	๓	๔	๕
๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕

ภาพด้านหลังแผ่นป้ายนี้แสดงถึงข้อมูลเกี่ยวกับอะไร

?

สรุปความรู้

แผนผัง คือ ภาพที่ย่อบริเวณพื้นที่ต่าง ๆ ที่กำหนด และแสดงสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ ในพื้นที่นั้น

แผนที่ คือ สิ่งที่ใช้แสดงลักษณะของพื้นผิวโลก และสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่บนพื้นผิวโลก

สรุปความรู้

ภาพถ่าย คือ ภาพที่แสดงข้อมูลสภาพพื้นที่ในบริเวณใดบริเวณหนึ่งตามความเป็นจริง

ลูกโลก คือ หุ่นจำลองของโลก สร้างด้วยวัสดุต่าง ๆ เช่น กระดาษ ยาง พลาสติก เพื่อใช้ในการศึกษาภูมิศาสตร์

